

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA PRAVOSODJE
DIREKTORAT ZA ZAKONODAJO S PODROČJA PRAVOSODJA

Župančičeva 3, 1000 Ljubljana

T: (01) 369 5342
F: (01)369 5783
E: gp.mp@gov.si
www.mp.gov.si

Urad Vlade Republike Slovenije za komuniciranje
Gregorčičeva 25
1000 LJUBLJANA
E-pošta: gp.ukom@gov.si

Številka: 091-52/2014
Datum: 29. 12. 2014

Zadeva: Odgovor na predlog – Ukinitev bančne tajnosti pred preiskovalnimi državnimi organi
Zveza: Predlagam vladi.si 6304-347 (vaš dopis št. 092-347/2014/1 z dne 15. 12. 2014)

Ministrstvo za pravosodje je prejelo predlog, posredovan preko spletnega portala predlagam.vladi.si, ki se nanaša ureditev bančnih tajnosti v Republiki Sloveniji. Predlagatelj tako meni, da bi bilo potrebno onemogočiti neomejene možnosti bančnih tajnosti v Sloveniji, sploh pa tiste pred preiskovalnimi državnimi organi. Za pristojne preiskovalne organe (med katere predlagatelj uvršča tudi centre za socialno delo) bi morali v vseh primerih omogočiti vpogled v bančne račune ljudi, ki so postali tako ali drugače sumljivi s svojim poslovanjem, ne glede na to, kdo so ti ljudje in koliko plačajo bankam. Bančna tajnost naj bi veljala za navadne ljudi (v smislu, da ne more vsak človek pogledat bančnih računov ostalih ljudi), za preiskovalne organe pa bi morali biti računi bank vselej pripravljeni na različne preglede in tu bančnih tajnosti ne bi smelo biti. Prav tako bi se moralo onemogočiti tudi bančne tajnosti pred našimi pristojnimi preiskovalnimi organi v ostalih državah, kjer imajo račune naši državljani, sploh v primeru davčnih oaz.

Uvodoma želimo pojasniti, da bančno tajnost oziroma varovanje zaupnih podatkov ureja Zakon o bančništvu¹, ki je v pristojnosti Ministrstva za finance (214.-216. člen ZBan-1). Omenjeni zakon tako določa, da mora banka kot zaupne varovati vse podatke, dejstva in okoliščine o posamezni stranki, s katerimi razpolaga, ne glede na način, na katerega je pridobila te podatke (215. člen ZBan-1). Dolžnost varovanja zaupnih podatkov veže člane organov banke, delničarje banke, delavce banke oziroma druge osebe, ki so jim v zvezi z njihovim delom v banki oziroma pri opravljanju storitev za banko na kakršen koli način dostopni zaupni podatki (prvi odstavek 215. člena ZBan-1). Z zadnjo novelo ZBan-1L² je bil med izjeme od dolžnosti varovanja zaupnih

¹ Uradni list RS, št. 99/10 – uradno prečiščeno besedilo, 52/11 - popr., 9/11 - ZPlaSS-B, 35/11, 59/11, 85/11, 48/12, 105/12, 56/13, 63/13 - ZS-K in 96/13.

² Uradni list RS, št. 96/13.

podatkov dodan tudi primer, kadar banka podatke posreduje sodišču, državnemu tožilstvu ali policiji v primeru obstoja razlogov za sum, da je bilo storjeno kaznivo dejanje, razen v primerih, ko za posredovanje zaupnih podatkov zakon izrecno določa odredbo preiskovalnega sodnika (4.a točka drugega odstavka 215. člena ZBan-1). Drugi organi in osebe, ki na podlagi izjeme od dolžnosti varovanja zaupnih podatkov le-te pridobijo, jih morajo uporabiti izključno za namen, za katerega so bili pridobljeni (216. člen ZBan-1).

Pristojnosti preiskovalnega sodnika in policije glede dostopa do zaupnih podatkov bank ureja Zakon o kazenskem postopku.³ Preiskovalni sodnik lahko na obrazložen predlog državnega tožilca odredi banki, hranilnici, plačilni instituciji ali družbi za izdajo elektronskega denarja, da mu sporoči zaupne podatke in pošlje dokumentacijo o vlogah, depozitih, stanju in prometu na računih ali drugih poslih osumljenca, obdolženca in drugih oseb, za katere je mogoče utemeljeno sklepati, da so udeležene v finančnih transakcijah ali poslih osumljenca ali obdolženca, če bi ti podatki utegnili biti dokaz v kazenskem postopku ali če so potrebni zaradi zasega predmetov ali zavarovanja zahtevka za odvzem premoženjske koristi oziroma premoženja v vrednosti premoženjske koristi (prvi odstavek 156. člena ZKP). Banka, hranilnica, plačilna institucija ali družba za izdajo elektronskega denarja mora zahtevane podatke in dokumentacijo posredovati preiskovalnemu sodniku brez odlašanja (drugi odstavek 156. člena ZKP). Pod prej navedenimi pogoji preiskovalni sodnik na obrazložen predlog državnega tožilca odredi banki, hranilnici, plačilni instituciji ali družbi za izdajo elektronskega denarja, da tekoče spremlja finančno poslovanje osumljenca, obdolženca in drugih oseb, za katere je mogoče utemeljeno sklepati, da so udeležene v finančnih transakcijah ali poslih osumljenca ali obdolženca in da mu sproti sporoča zaupne podatke o transakcijah ali poslih, ki jih pri njih opravijo ali nameravajo opraviti navedene osebe. V odredbi preiskovalni sodnik določi rok, v katerem mu mora banka, hranilnica, plačilna institucija ali družba za izdajo elektronskega denarja sporočiti podatke. Izvajanje tega ukrepa lahko traja največ tri mesece, iz tehtnih razlogov pa se lahko na predlog državnega tožilca njegovo trajanje podaljša do največ šest mesecev (tretji in četrti odstavek 156. člena ZKP). Če so podani razlogi za sum, da je bilo storjeno oziroma da se pripravlja kaznivo dejanje, za katero se storilec preganja po uradni dolžnosti in je za odkritje tega kaznivega dejanja ali storilca potrebno pridobiti podatke o imetniku ali pooblaščenču določenega plačilnega računa, hranilne vloge ali denarnega depozita, najemniku ali pooblaščenču sefa ter o času, v katerem so bili oziroma so v uporabi, lahko policija od banke, hranilnice, plačilne institucije ali družbe za izdajo elektronskega denarja zahteva, da ji na njeno pisno zahtevo, tudi brez privolitve posameznika, na katerega se ti podatki nanašajo, brez odlašanja sporoči te podatke (peti odstavek 156. člen ZKP). Banka, hranilnica, plačilna institucija ali družba za izdajo elektronskega denarja svoji stranki ali tretji osebi ne sme razkriti, da je ali da bo podatke in dokumentacijo poslala preiskovalnemu sodniku ali policiji (šesti odstavek 156. člena ZKP).

Glede na navedeno, ugotavljamo, da že veljavna ureditev preiskovalnim organom dostop do zaupnih podatkov bank in podobnih ustanov. Kolikor bi npr. Komisija za preprečevanje korupcije ali drug podoben organ pri svojem delu naletel na primer, kjer bi šlo za kaznivo dejanje, ki se preganja po uradni dolžnosti, bi ga moral naznaniti pristojnemu državnemu tožilstvu – 145. člen v zvezi s prvim odstavkom 147. člena ZKP, slednje pa bi lahko v skladu z zgoraj opisano ureditvijo lahko pridobilo zaupne podatke.

Da se bančne tajnosti ne da ukiniti – temveč samo omejiti na zelo sorazmerne (previdne) načine (kot so opisani zgoraj), kaže tudi letošnji sklep Ustavnega sodišča Republike Slovenije⁴ o začasnem zadržanju dela Zakona o dostopu do informacij javnega značaja, v delu, ki bi lahko prekomerno posegal v bančno tajnost (bančno skrivnost).

V zvezi z onemogočanjem bančnih tajnosti pred našimi pristojnimi preiskovalnimi organi v ostalih državah, kjer imajo račune naši državljani, sploh v primeru davčnih oaz, pojasnjujemo, da gre za ureditev drugih držav, ki ni v pristojnosti Republike Slovenije.

³ Uradni list RS, št. 32/12, 47/13 in 87/14.

⁴ Sklep US, št. U-I-201/14, U-I-202/14, 2.10.2014, zlasti 10. točka in opomba št. 4; objava: Uradni list RS, št. 72/14.

V skladu z zapisanim predloga ne moremo upoštevati.

S spoštovanjem,

Andreja LANG
generalna direktorica

po pooblastilu:
Peter PAVLIN, sekretar